

Bij staking van stemmen over personen beslist het lot.
Bij staking van stemmen over zaken, is het voorstel verworpen.

Eigendommen.

Art. 20.

De eigendommen van het Natuurhistorisch Genootschap bestaan uit:

- 1° Geldelijk bezit.
- 2° Archief.
- 3° De overcomplete tijdschriftnummers.

Art. 21.

De Natuurhistorische voorwerpen en boeken, welke het Natuurhistorisch Genootschap door aankoop of anderszins in eigendom verkrijgt, worden afgestaan aan het Natuurhistorisch Museum der Gemeente Maastricht, onder de voorwaarden door den Gemeenteraad van Maastricht vastgesteld in zijn zitting van 11 Juni 1917.

De in 't eerste lid bedoelde boeken vormen de bibliotheek van het Natuurhistorisch Museum.

Art. 22.

Omtrent den aankoop van werken voor de bibliotheek beslist het Bestuur.

De leden kunnen ten allen tijde daaromtrent voorstellen doen.

Het gebruik der bibliotheek staat open voor alle leden en begunstigers van het Natuurhistorisch Genootschap.

De Conservator kan aan niet-leden toestaan van de bibliotheek gebruik te maken.

Publicatie.

Art. 23.

De wijze van uitgave en redactie van het uit te geven tijdschrift wordt geregeld bij huishoudelijk reglement.

Art. 24.

Het tijdschrift wordt den leden gratis toegezonden.

Eveneens wordt het toegezonden aan verenigingen, instituten of personen met wie het Genootschap ruilverkeer onderhoudt.

Wijzigingen der Statuten.

Art. 25.

Wijziging der statuten kan behoudens nadere Koninklijke Goedkeuring, slechts geschieden door een speciaal daartoe belegde vergadering met een meerderheid van tenminste $\frac{2}{3}$ der geldig uitgebrachte stemmen.

Ontbinding.

Art. 26.

Tot ontbinding der Vereeniging kan besloten worden in een speciaal belegde vergadering, waarin minstens $\frac{2}{3}$ der gewone leden aanwezig moet zijn; is dit aantal niet ter vergadering aanwezig, dan wordt binnen 14 dagen een tweede vergadering belegd; in deze vergadering kan een besluit tot ontbinding genomen worden.

Bij ontbinding wordt door het daartoe strekkend besluit en met inachtneming van art. 1702 van het Burgerlijk Wetboek, beschikt over de rechten en eigendommen der Vereeniging en wel zooveel mogelijk in overeenstemming met de oorspronkelijke bestemming.

Art. 27.

Alle onderwerpen, waarin bij deze statuten niet of niet volledig is voorzien, worden geregeld bij een Huishoudelijk Reglement, dat geen bepalingen mag bevatten in strijd met deze statuten.

Art. 28.

Deze statuten treden in werking op den dag, waarop de Koninklijke goedkeuring daarop zal zijn verkregen.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN te HEERLEN, ZA. 2 MAART.

Aanwezig de dames: Janssen, Schmid-Goessens, Hellwig, van de Geyn, en de heeren: Adams, van Summeren, Bruna, Vandebriel, Coonen, Dijkstra, van de Leeuw, van Rummelen, Kofman en Vygen.

De heer Dijkstra toont eenige planten die nu reeds bloeien. De naam van het kleine hoefblad is mogelijkwerwijs een verbastering van hoestblad (tussis, hoest). De plant is officinaal; tijdens den oorlog werd het blad veel gebruikt als tabakssurrogaat. Klein hoefblad bezit een wortelstok; het reservevoedsel hierin vormt een mogelijkheid tot vroeg uitloopen. De plant bloeit dan ook reeds in Februari en kan goed tegen vorst; pas veel later verschijnen de bladeren. De randbloemen zijn ♀, de schijfbloemen zijn schijnbaar tweeslachtig, in werkelijkheid zijn ze ♂ daar de bovenzijde van de stijl ongeschikt is als stempel te fungeren. Ze worden bevroren door enkele bijensoorten, vliegen en kevers. Bij betrokken weer zijn de bloemhoofdjes omgebogen en de bloemen gesloten. Voor en na de bloei zijn de hoofdjes eveneens gebogen. Bij vruchtbijheid is de stengel gestrekt. Aan de stengel bevinden zich schubvormige blaadjes; de stengel is viltig behaard evenals de onderkant der bladeren, die pas in April verschijnen. Op de bladeren bevinden zich vaak schimmelwoekeringen, een lekkernij voor slakken! Klein hoefblad komt voor op vochtige, eenigszins kleiige of leemachtige gronden, op ruige terreinen, langs dijken, op het stort, vooral op pas aangeplempten grond; in geheel Europa tot aan de Noordkaap.

De schubvormige blaadjes, die pas na den bloei ontstaan, wekken den indruk, dat de verdamping erg beperkt moet blijven. Deze mag bij vriesweer natuurlijk ook maar uiterst gering zijn en bij een temperatuur even boven het vriespunt moet de verdamping ook niet groot zijn. Daarom verschijnen de nogal groote bladeren waarschijnlijk ook veel later; mogelijkwerwijs een aanpassing aan de relatieve droogte bij lage temperatuur.

Petasites hybridus (groot hoefblad) bloeit eveneens zeer vroeg, voordat de viltige bladeren gevormd zijn.

We kennen ook een serie vroegbloeiende planten die in de schaduw van boomen staan en van het licht kunnen „profiteeren” als er nog weinig blad gevormd is. Zoo groeien b.v. in het eikenhaagbeukenbosch boschanemonen, klavervuring, slanke sleutelbloem, speenkruid, lenteklokje, boschgeelster, holwortel, aronskelk en daslook. Van eenige soorten is echter gebleken, dat zij niet tegen een te groote lichtcapaciteit, noch tegen een te hooge temperatuur bestand zijn. Zij schijnen dus aangepast te zijn aan enkele factoren, welke in het vroege voorjaar en soms ook in het najaar aanwezig zijn. Zoo gezien heeft de vroege

bloei van deze planten waarschijnlijk niets te maken met de schaduw, welke later in het bosch heerscht.

Daarna wordt door Dr. M. A. Bruna overgegaan tot projectie van lantaarnplaatjes over het leven der mieren; spreker wijdde in den loop van de aandachtig gevolgde causerie een speciale beschouwing aan de kwestie van het dierlijk instinct, dat bij deze diergroep steeds zooveel belangstelling heeft weten te trekken.

te MAASTRICHT, WO. 6 MAART.

Aanwezig, de dames: van de Mijll Dekker, Pirson, Kooyman, Dütting, Kofman-Kamminga, van Goethem, Merkelbag en de heeren: v. Rummelen, Kemp, Dijkstra, Nijst, van Hest, Br. Laurentius, Br. Agatho, Panhuysen, Rijk, Mommsen, Maessen, Kofman, Wijsen, Otten, Leysen, Wassenberg, Willems, Willems, Batta, van Mameren, van Nieuwenhoven L., Paping, van Nieuwenhoven P., Onstenk, Sondeyker, van Schaik, van Gendt en Schoenmakers.

Wegens ongesteldheid van Rector Cremers wordt de vergadering geleid door den heer v. Rummelen, die na de opening het woord geeft aan Majoor Rijk. Spr. heeft in de Gazet gelezen over de voorgenomen restauratie van de Bossche fronten aan den Statensingel. Zoowel voor de bescherming van de flora (o.a. *Veronica teucrium*) als van de fauna (muurhagedis e.a.) vraagt spreker de aandacht van het bestuur van het Genootschap.

Vervolgens vertoont de heer Maessen eenige kevertjes die bij een zijner kennissen de inhoud van de provisiekast onveilig maakten. Het is *Sitodrepa panicea* L. (de broodkever). Deze hoort tot de familie Anobiidae, waarvan de vertegenwoordigers zich meestal in droog hout ontwikkelen. Alleen *Sitodrepa* maakt hierop een uitzondering. In de literatuur wordt een heele reeks van de meest uiteenlopende artikelen waarin het dier kan leven, genoemd o.a. biscuits, koek, chocolade, vermicelli, alle mogelijke zaadkorrels enz. Het is door den handel over de geheele aarde verspreid en kan, wanneer het in massa optreedt uiterst schadelijk worden. In Calwer vond ik nog het geval geciteerd, dat in 1846 een huis in Den Haag onbewoonbaar werd, tengevolge van het voorkomen van miljoenen exemplaren. Dr. Reclaire maakte mij er op attent, dat het dier thans volgens den Catalogus van A. Winkler moet heeten: *Stegobium*.

Mej. Dütting leest daarna uit een Amerikaansche krant een reportage voor over het terughalen van de collectie Wasmann uit Berlijn door Lt. Colonel Bailey (Sgt. Howard Jacobs in „The Times-Picayune” New-Orleans 11 Nov. 1945).

We geven hier eenige alinea's weer:

I visited professor Bisschop at the Deutsches Zoological Museum on the University of Berlin campus. I introduced myself to him as a professor of entomology and biology at the University of Richmond (Va.) and the old duffer was delighted to meet a kindred soul.

„I'm especially interested in seeing some entomological specimens.” I told him. „Ants for instance.”

„You've come to the right place,” said he. „I've got the finest collection in the world.”

„Why”, I said. „I thought the Wasmann collection held that distinction.”

„That's just the one I mean”, said Bisschop, beaming.

„You've got it right here in the museum?” (Here the major assumed a furtive conspiratorial air, as though re-enacting the scene).

„Right beneath my feet” said Bisschop.

„All right, you old codger”, I told him. „The jig's up. You stole those ants and I'm here to return 'em to the Dutch.”

You removed the stuff from Maastricht, which never felt a bomb, and deposited it in the shadow of the world's foremost military targets. For what?”

Professor Bisschop peered through his thick horn-rimmed spectacles and scratched his scrubby white chin whiskers.

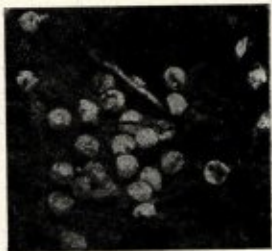
„For safekeeping” said he.

Pater van Hest laat een foto van een pelorische *Digitalis* circuleeren. Van dit verschijnsel kan men nog geen afdoende verklaring geven. Daar bij *Linaria* de peloriciteit erfelijk is, spreekt Hugo de Vries van een forma pelorica. Bij *Linaria* kan de hele tros pelorisch worden, bij *Digitalis* alleen de topbloem, die de zijbloemen dan verdringt.

De heer van Nieuwenhoven zegt, naar aanleiding hiervan, dat uit proeven, die in den Amsterdamschen Hortus gedaan zijn, gebleken is, dat de pelorische bloemen van *Digitalis* niet zaadvast zijn.

Pater van Hest toont een photo van een hoopje slakken-eieren, die ongeveer 10 dagen tusschen oude natte zakken gelegen hebben en nu op uitkomen staan.

De heer **Willems** voldoet gaarne aan het verzoek door Dr. Hollman, in het vorige Maandblad gedaan, tot opgave van planten die in de volksgeneeskunde aangewend werden. Dertig jaar geleden werd hier op brandblaren en -wonden een ontveld blad van St. Janskruid gelegd.

te MAASTRICHT, WO. 3 APRIL.

Aanwezig, de dames: Hoeberechts-Roebroek, Beljaars, Lahaye-de Wit, Pirson, Bels-Koning, Kooyman, Moubis-Bolsius, Nouwen, Kofman-Kamminga, Thiadens-Röntgen, en de heeren: van Rummelen, Grossier, van Spaendonck, Mommers, Nijst, Kemp, Koene, Heyen, van Hest, Br. Agatho, Wijsen, Rijk, Maessen, Paping, van Nieuwenhoven P., van Nieuwenhoven L., v. Sonderen, Wassenberg, Leysen, Otten, Jounet, Willems, Jeuken, Willems, Kamm, Gregoire, Sondeyker, v. Noorden, Bergholtz, Kofman, Thiadens en Schoenmakers.

De heer van **Rummelen** zit de vergadering voor. Voorafgaande aan de maandvergadering wordt een algemeene vergadering gehouden ter benoeming van een kascommissie. Gekozen worden de dames Beljaars en Kooyman en Majoor Rijk.

Overgaande tot de gewone vergadering geeft de voorzitter het woord aan den heer **Mommers**. Deze bespreekt eenige uitgaven van 't Koninklijk Natuurhistorisch Museum van België: De eendvogels van België, De spechten en Koekoeken van België, de zangvogels van België, allen door R. Verheyen. Deze publicaties zijn ook voor Nederland van belang; zij geven niet alleen een systematische beschrijving der vogels, maar wijden ook een ruime plaats in aan hun gewoonten en levenswijzen. Wie ervan houdt vogels te bestudeeren en te observeeren, vindt in deze reeks een aanbevelenswaardige handleiding.

Vervolgens houdt dr. **A. A. Thiadens** (Heerlen) een voordracht over het opsporen van aardolie in de rimboe.

Ofschoon het gebruik van aardolie en nevenproducten reeds aan de Egyptenaren en Inca's bekend was, is men eerst in 1859 in Amerika doelbewust naar deze nuttige delfstof gaan boren. Aardgas en aardolie komen n.l. in tegenstelling met 'asphalt niet aan de oppervlakte voor. Voor de opsporing hiervan zoekt men aan de aardoppervlakte naar aanwijzingen.olie in gastoestand ver-raadt zich door opstijgende gasbelletjes in beekjes. Komt aardolie in vloeibaren vorm in den bodem voor, dan zijn er vaak olieplekken op het water te zien. Dieren maken hier vaak hun drinkplaats.

Betreffende de genese van de aardolie wordt over het ontstaan uit marien organisch materiaal alsmede over het voorkomen van olie-accumulatie's in de oorspronkelijke fijnkorrelige mariene sedimenten of op secundaire vindplaats uitvoerig gesproken.

Spreeker schetst daarna het veelomvattende en gevari-

eerd werk wat den veldgeoloog, in dienst van een petroleummaatschappij op een exploratietocht te doen staat. Een paar instructieve teekeningen helpen ter verklaring bij.

De vele vragen die na afloop der causerie uit de vergadering naar voren worden gebracht, toonen wel duidelijk dat het behandelde onderwerp aller belangstelling heeft gehad. De voorzitter spreekt tot dr. Thiadens een hartelijk dankwoord.

te HEERLEN, op ZA. 6 APRIL 1946.

Aanwezig de dames Janssen, van den Ende, Zopp, Bour en de heeren Adams, Kusters, Stiphout, Vijgen, Loterijman, van Rummelen en Dijkstra.

Dr. **S. J. Dijkstra** vertoont een bloeiende *Pulmonaria officinalis*, longenkruid, afkomstig uit Valkenburg. De plant vertoont op het blad witte vlekken, die op longweefsel gelijkjen. Men vindt haar vooral bij huizen en kasteeltjes, waar ze aangeplant is. In de natuur vertoont ze een voorliefde voor glauconiet. De jonge bloemen zijn rood gekleurd, de ouden blauw. Dit verschijnsel zou veroorzaakt worden door anthocyaan dat in zure omgeving rood is, in alkalisch milieu blauw. Een groote hoeveelheid zoutzuur zou de blauwe bloemen rood kunnen maken.

De heer van **Rummelen** wijst er op dat de plant zoowel in kiezelzuur-houdenden als ook in kalksteen-houdenden bodem op glauconiet voorkomt.

De heer **Loterijman** geeft inlichtingen over het werk van de vogelgroep. Behalve het territorium onderzoek in het Aambosch, wat 's morgens bij zonsopgang geschiedt, worden wekelijks excursies gehouden ter bestudeering van vogelzang en nestcontroles. Eens in de twee of drie weken wordt een huiselijke bijeenkomst gehouden ter bespreking van de waarnemingen. Wie hierin interesse heeft is alsnog van harte welkom.

Vervolgens vertoont de heer **Stiphout** een groot aantal zelf vervaardigde kleurenphoto's waaronder vele natuur-opnamen uit de omgeving van Heerlen.

De heer **Vijgen** deelt mede dat Trintelen en omgeving in den oorlog een invasie van witte muizen beleefd heeft, die met ingevoerd hooi uit Oost-Pruisen zijn meegekomen. Thans vallen er onder de nakomelingschap zoowel witte, witgrauwe als gewone grijze muizen te bekennen.

Naar aanleiding van deze mededeeling geeft dr. **Dijkstra** een uitvoerige uiteenzetting over de wetten van Mendel en bespreekt enkele toepassingen.

DE NATUUR IN!

NAAR GEUL.

Tusschen Bunde en Stein strekt zich een hooge helling uit, die met loofbosch begroeid is, en waarin heuvels en dalen elkaar afwisselen. Dit landschap heeft niet door het oorlogsgeweld geleden en zal misschien nog geruimen tijd kunnen behouden blijven.

Sommige bosschen zijn eigendom van de gemeente Geul. Hier heeft men, zonder de wilde natuur te schaden, de mooie plekken meer toegankelijk gemaakt.